

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

Н.С. Харькова

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Повний курс у 49 таблицях

Підготовка до ЗНО

УДК 74.266.3
ББК 63.3я72
Х20

Харькова Н.С.

Х20 Історія України : повний курс у 49 табл. : підготовка до ЗНО / Н. Харькова. —
Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2016. — 56 с.

У посібнику подано 49 таблиць, які в короткій формі висвітлюють весь шкільний курс історії України. Книга стане незамінною для підготовки до ЗНО. Для учнів, абітурієнтів, учителів, всіх, хто цікавиться історією України.

УДК 74.266.3
ББК 63.3я72

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавця.*

ВІД АВТОРА

Сьогодні освіта в Україні перетворює знання в найважливішу складову успіху завдяки зовнішньому незалежному оцінюванню (ЗНО). Той, хто добре підготувався до цього соціального фільтру, може отримати можливість продовжити своє навчання в найпрестижніших вишах країни.

Однак для цього необхідно гарненько простудіювати шкільні підручники за кілька класів. Але ж як серед усього розмаїття авторських навчальних посібників вибрати саме ті, що потрібно? Те, що є вибір — це добре. Проте такі книги часом суб'єктивні. Скажімо, для 10 класу рекомендовано для навчання 7 підручників — і кожен автор по-своєму викладає матеріал, розставляє свої акценти. Звичайно, висвітлені проблеми з різних сторін дають повнішу історичну картину. Та для цього потрібно опрацювати весь цей стос книг! І навіть тоді цінні факти, які варто знати для успішного складання ЗНО, не завжди знайдеш.

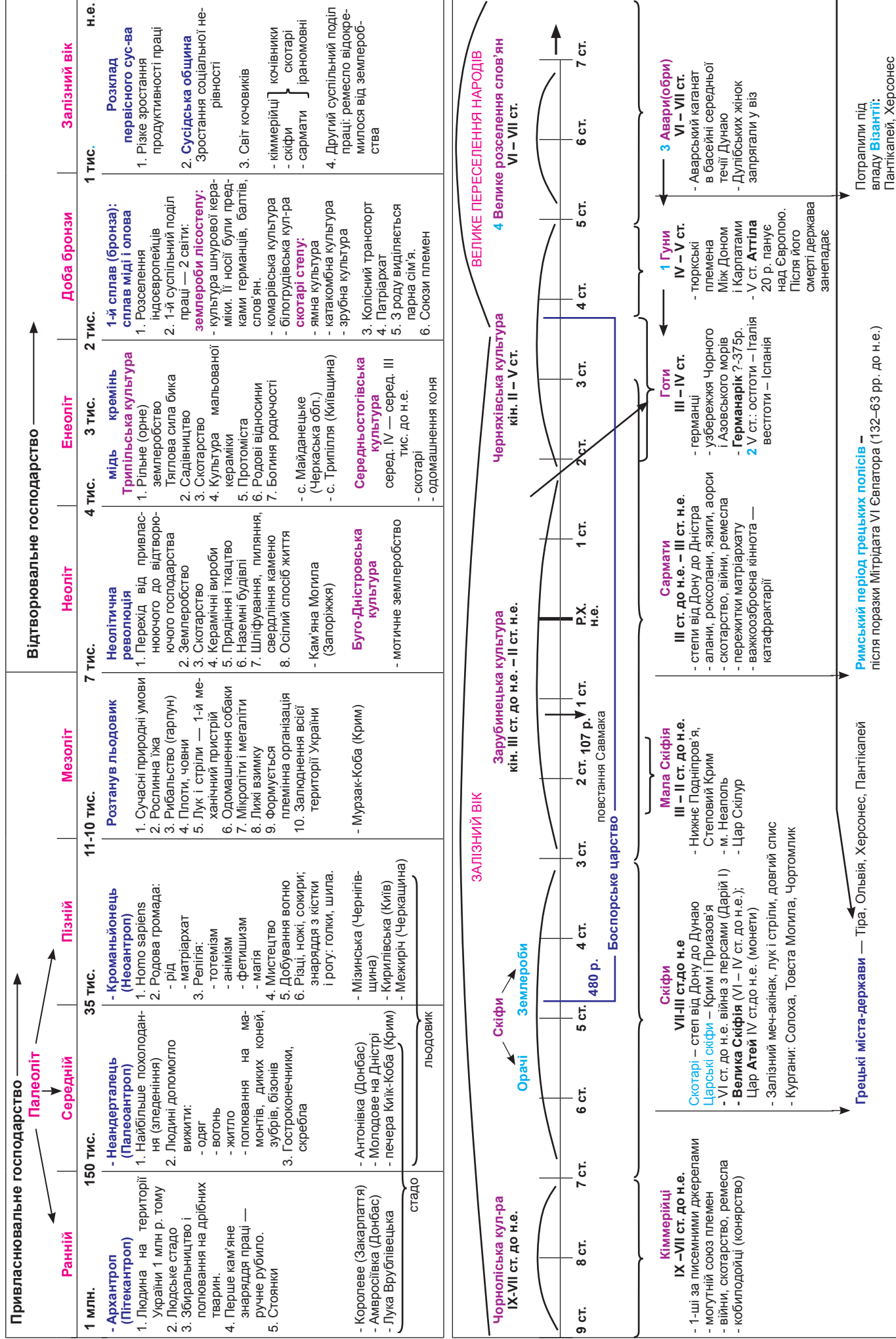
Саме для того, щоб вільно оперувати всією необхідною інформацією для успішного розв'язання тестів, було й створено цей посібник.

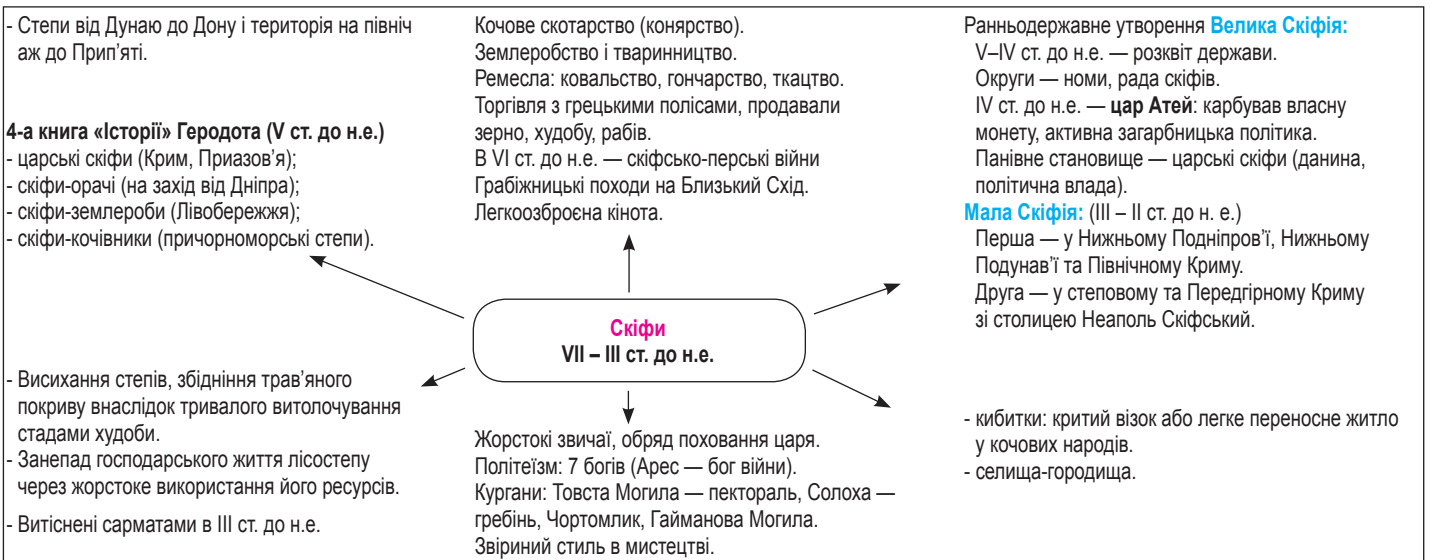
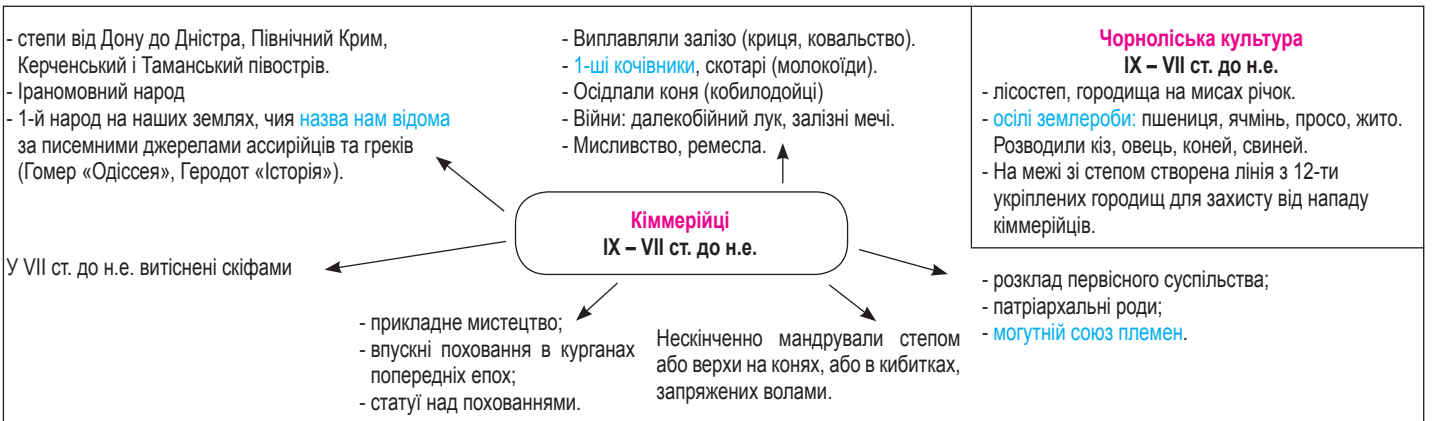
Інформацію тут викладено у вигляді таблиць. Адже відомо, що знання фактів ще не дає розуміння: їх треба ввести в систему, необхідно побачити діалектичний зв'язок, логіку, зрештою. Тільки тоді матеріал буде набагато краще сприйматися і засвоюватися. Найважливіша риса нашого видання — системність.

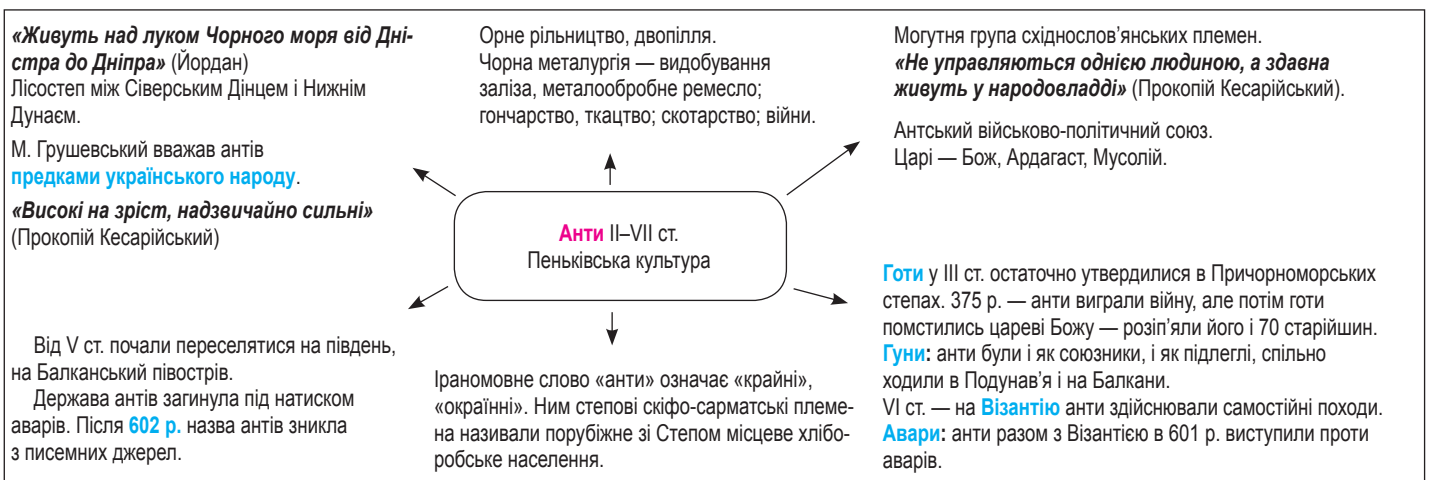
Не менш важливі моменти — цілісність і наочність. Кожній темі відведено невеликий обсяг — лише 1-2 сторінки. Кольорами виділено основні думки. Наприклад, червоним підкреслено підрозділи, на які розбито тему, синім — потрібну інформацію підрозділу. Це — барвисті покажчики для індуктивного методу. Від більш загального до конкретного: в даному випадку індукція — це найкраще, що могла придумати людська думка.

Наше видання відповідає вимогам шкільної програми з історії Міністерства освіти і науки України, у ньому можна знайти відповіді практично на всі запитання ЗНО, оскільки автор опрацював дуже багато шкільних підручників. Крім того, факти звірено з авторитетними довідковими виданнями.

Дані таблиць знадобляться як випускникам шкіл, так і вчителям, наприклад, на підсумкових уроках, для закріплення, систематизації та повторення матеріалу. Видання буде корисним і при самоосвіті, а також усім, хто любить історію нашої Батьківщини.

ВИНИКНЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСИ

7 племінних об'єднань,

що мешкали на території сучасної України:
Поляни — Середнє Подніпров'я;
Деревляни — між ріками Случ і Дніпро, Прип'ять і Тетерів;
Сіверяни — у басейні Десни, Сейму, Сули;
Волиняни (дуліби, бужани) у басейні р. Західний Буг і р. Горинь;
Хорвати — регіон Карпат та Прикарпаття;
Уличі — Південно-Бузький регіон;
Тиверці — у межириччі Прута і Дністра.

Теорії виникнення Київської держави:

Норманська (варязька): ґрунтується на інформації про запрошення варягів Рюрика, Трувора та Синеуса в землі словенів, кривичів і весі для управління ними.

Слов'янська (автохтонна): східнослов'янські племена впродовж VII — VIII ст. **самостійно** пройшли тривалий **шлях державотворення**, заклали й розбудували **столицю** своєї держави, мали власну князівську **династію Кисвичів**, активно **налагоджували відносини** із сусідніми державами.

Компромiсна (слов'яно-варязька).

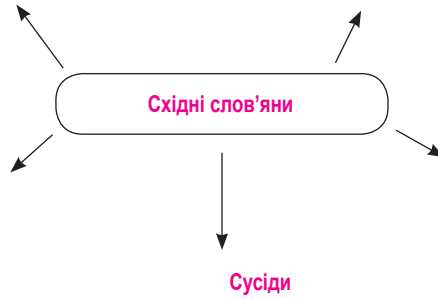
Племінні князіння

Верховним органом племінного самоврядування було **вiче** — народні збори дорослого чоловічого населення. Вищий **виконавчий орган** — **князівська влада**, яка перетворилася з виборної на спадкову.
 Навколо князя гуртувалася **дружина** — постійна організація професійних **воїнів**. Укріплені племінні центри — **городища** перетворилися на **міста** Київ, Чернігів, Галич.

Додержавні об'єднання:

VII ст. — **Дулiбський союз**.
 Племінним центром було Зимнівське городище (неподалік Володимир на Волині).
 VII–VIII ст. — **Полянський союз**.
 VIII–IX ст.

Куявія — Київське князівство Аскольда;
Славія — князівство Рюрика і Олега (Новгородська земля).

Сусіди

Болгари. Після того, як авари залишили Причорномор'я, там поселилися тюркомовні болгари.

VII ст. — Велика Болгарія — Північне Причорномор'я і Приазов'я;

VIII ст. — під тиском хозарів частина болгар переселилася на Балкани, де були асимільовані слов'янами — у 679 р. утворилось Болгарське царство, а ще частина переселилась на Волгу — Волзька Булгарія (сучасний Татарстан).

VII ст. між Доном і Волгою — **Хозарський каганат** — об'єднання тюркомовних племен.

VIII ст. — хозари запанували в Причорноморських степах. Свою владу вони поширювали й на слов'янські племена. Поляни, сіверяни, в'ятичі платили їм данину.

Візантія — головний торговельний партнер. Торговельний шлях «із варяг у греки».

Нормани або вікінги (варяги) — воявничі народи, які жили в Скандинавії. Словени, кривичі, чудь, меря платили їм данину. Варяги на Русь прибували як купці або наймані військові дружини, їх тут було не багато, і вони швидко асимілювалися.

Аскольд і Дір — нащадки Кия чи варяги?
 Дір: співправитель, воєвода чи князував раніше?

Візантійські хроністи називали «прегордим каганом скіфським»

Владу Києва, крім полян, визнали племена деревлян, частина сіверян і дреговичів.

Аскольд (?–882)

882 р. — «*І прибули Олег та Ігор до гір київських. «Ви оба не є князі, ні роду княжого. А я єсмь роду княжого. А се – син Рюриків. І вбили вони Аскольда і Діра...»*

Охрестився
 і 1-а спроба охрестити Русь.

860 р. — морський **похід проти Візантії**.
 Семиденна облога Константинополя русичами.
 Підписавши договір, Візантія фактично **визнала Русь як державу**.

Рюрик — запрошений в Новгород варязький князь; об'єднав північні східнослов'янські племена довкола Новгороду.
 Олег — родич Рюрика чи його воєвода.

882 р. — утворення Русі

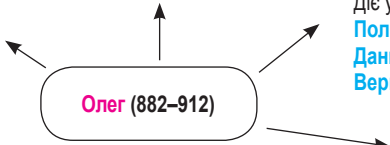
І сів Олег, князюючи, в Києві, і мовив Олег: «*Хай буде се мати городом руським*» (Київ)
 Об'єднання Північної та Південної Русі стало основою виникнення загальноруської держави.

Київська держава

Олег став правити державою від імені малолітнього Ігоря. Русь — федерація племен, але зміцнюється влада київського князя. Підвладна знать переходить у **васальну залежність** від свого сюзерена.
 Діє усне, звичаєве право — «**Закон Руський**».
Полюддя — збір данини.
Данина — це продукти і мисливська здобич.
Вєрв — сусідсько-територіальна община.

Соціальна піраміда:

- 1) Феодальна драбина:
 Великий князь Київський, удільні князі, бояри — «воїн», «вельможа», князівські дружинники.
- 2) Волхви, відуні — служителі язичницького культу.
- 3) Міщани — жителі міст.
- 4) Селяни:
вільні — **смерди** і **залежні** — **рядовичі** (за договором), **закупи** потрапили в залежність за позику, **холопи, челядь** — у повній власності феодала.

Два походи проти Візантії:

Походи на Каспійське узбережжя й Кавказ.
 Смерть від укусу змії. «*Від коня свого, якого ти любиш і на якому ти їздиш, від нього ти ввреш...»*.

907 р.
 Кораблі на колесах. Щит на воротах Константинополя.
Вигідний договір.
 Сплата кожному руському воїну по 12 гривень. Щорічна данина Русі. Право руських купців на безмитну торгівлю.

911 р.
 Уточнені умови договору 907 р. Взаємна допомога між державами. Безкоштовне проживання і повне забезпечення руських купців упродовж 6 місяців в Константинополі.

Син князя Рюрика
 Посилення центральної влади.

914 р. — вийшли з покори деревляни, приборкав і наклав на них більшу данину.

Боровся з улчицями.
 915 р. — відбив наскоки печенігів.

945 р. — повстання деревлян

Ігор організував додаткове збирання данини з деревлян. «*Якщо внадиться вовк до овець, то виносить по одній все стадо, якщо не уб'ють його*». Деревляни вбили Ігоря. Язичник, але доброзичливе ставлення до християнства (церква Святого Іллі).

943 р. — похід до Каспійського моря та Закавказзя. Повернувся з великою здобиччю.

Два походи проти Візантії

941 р.
 Невдалий. Наразились на грецький вогонь візантійців: «*через труби пускали вогонь на руські суна*».

944 р.
 Договір без бою. На пергаменті у двох примірниках. Русь платила мито, надавала допомогу Візантії.

